

19 Aanpassen aan **klimaatverandering**

Boeren zijn de eersten die de gevolgen van klimaatverandering gaan merken. Zij moeten aan de slag om de schade zoveel mogelijk te beperken. Overheden maken gelden vrij voor pilotprojecten.

De hete en plaatselijk droge zomer van 2019 is een exemplarisch voorbeeld. Ook hoosbuien met tientallen millimeters neerslag in korte tijd horen naar verwachting tot het toekomstige weerbeeld. Sinds de droge zomer van 2018 zijn overheden bezig om vooral de droogte in de toekomst het hoofd te bieden. Waterschappen zijn sinds die bewuste zomer zich gaan beraden hoe zij de taak van voldoende water uitvoeren, naast het aloude werk van het afvoeren van te veel water.

Geld is ervanuit de Rijksoverheid, een slordige 600 miljard en hetzelfde bedrag uit de regionale overheden. De eerste plannen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, onder leiding van Cora van Nieuwenhuizen, hebben nog geen concrete maatregelen in petto voor de landbouw. De focus ligt in eerste instantie op pilots in stedelijk gebied. Wel moet het vanaf dit jaar mogelijk worden om grotere projecten voor 'klimaatadaptatie' te betalen uit het Deltafonds, ook voor de landbouw.

De bal ligt dus bij regionale overheden, waterschappen en boeren. Velen zijn al bezig geweest met het vasthouden van

Stoffige groenbemesterwerkzaamheden in het Oosten van het land in 2019. Droge zomers en hoosbuien zullen vaker voorkomen, boeren passen hun bedrijfsvoering aan op de nieuwe weersomstandigheden.

water rondom hun percelen. Boeren nemen zelf het heft in hand om het waterpeil in de sloten te handhaven, vaak in samenwerking met waterschappen. Anderen experimenteren met bodemkundige maatregelen om water in de bovenste lagen van de grond te houden.

De onverhoopte weerschade verzekeren

is sinds dit jaar ietwat aantrekkelijker gemaakt. De bredeweersverzekering is vrijgesteld van assurantiebelasting, een langgekoesterde wens van de akkerbouwlobby. De vrijstelling van 21% belasting is verwerkt in het belastingplan van dit jaar. Ook de schadedrempel is dit jaar lager: dit seizoen wordt bij 20% schade al uitgekeerd.

20 Meer doen met bruikbare **data uit je stal**

Robert Nijkamp, vleeskuikenhouder in Raalte, reisde de afgelopen twee jaar de wereld over om kennis te vergaren over het gebruik van data op boerenbedrijven.

Hoe kun je met de data uit stalcomputers meer doen? "Ik wil dat weten om consumenten te kunnen laten zien, via een soort welzijnsdashboard, hoe goed we voor onze dieren zorgen. En om met meerdere boeren een sterkere partij te kunnen zijn binnen de vleesketen. Ook wil ik die data gebruiken om mijn management te optimaliseren en door data-analyse betere voorspellingen te kunnen doen voor het groeiverloop."

Het viel Nijkamp op dat wereldwijd boeren met computers werken en data verzamelen, maar dat er nergens veel meer mee gedaan wordt dan klimaat- en voersturing. Ook niet in landen waar integraties volledig eigenaar zijn van de stallen. "En juist die partijen kunnen de volledige integratie van data eenvoudig waarmaken."

Betere opslag en analyse van data biedt mogelijkheden om de administratie te vereenvoudigen en om betere voorspellingen

Robert Nijkamp: 'Als je de verzamelde informatie goed gebruikt, kunnen we er als boeren geld mee verdienen.'

de gegevens wil delen en waarbij geen vertrouwelijke informatie op straat komt te liggen. Door data-analisten uit andere sectoren in te zetten, wil ik zorgen voor een vertaalslag van de ruwe data naar bruikbare data waarmee we als groep boeren aan de slag kunnen."

te doen over de resultaten. "Ik ben al gestart met een database met mijn eigen staldata. Het plan is daar een simpele invoer aan toe te voegen. En dat praktisch te maken. Binnenkort hoop ik dat een beperkt aantal boeren kunnen instappen, als test. Er zijn al verschillende commerciële bedrijven bezig met dataverzameling en -analyse. Een belangrijke vraag is wie de eigenaar is van die data. Wat wij ontwikkelen is van boeren en voor boeren."

Nijkamp is ervan overtuigd dat hier nog veel mogelijkheden liggen. Hij organiseert op 7 februari een seminar hierover, alleen gericht op boeren. "Ik wil laten zien wat het verdienmodel kan zijn. Het wordt een database waarbij de boer zelf kan bepalen met wie hij